

NATURA 2000

– příležitost pro jižní Čechy

Co je Natura 2000?

Soustava chráněných území Evropské unie, jejímž základem jsou evropské směrnice o ptácích (79/409/EHS) a o stanovištích (92/43/EHS). Chrání místa výskytu celoevropsky ohrožených druhů organismů a také nejcennější přírodní stanoviště. Pro ochranu ptáků se vyhláší tzv. ptačí oblasti, ostatní ohrožené organismy a přírodní stanoviště chrání tzv. evropsky významné lokality. Hlavním cílem Natury 2000 je zastavit úbytek biologické rozmanitosti v Evropě.

Jak se vyhlášují lokality Natury 2000?

Po podrobném mapování celého území ČR byla vytipovaná území zařazena do národního seznamu. Česká republika předložila seznam Evropské komisi ke schválení, po kterém je třeba do šesti let zajistit ochranu všech lokalit. Celý proces probíhá ve spolupráci s vlastníky pozemků a za aktivní účasti nevládních organizací.

rybák obecný

hrnuje 76 míst v Jihočeském kraji. Vládní návrh byl projednán na biogeografickém semináři, podle jehož výsledků Česká republika dostatečně nezajistila ochranu řady druhů i přírodních stanovišť. Proto navrhla nevládní Koalice pro Naturu 2000 národní seznam doplnit.

Návrh 41 ptačích oblastí soustavy Natura 2000 pro území České republiky zpracovávala Česká společnost ornitologická. V jižních Čechách se jedná celkem o devět oblastí, od jednotlivých rybníků až po rozsáhlé části některých pohoří. Vláda ČR zatím vyhlásila pouze sedm ptačích oblastí, dva návrhy – Českobudějovické rybníky a Dehtář – nebyly dosud vládou projednány.

roháč obecný

Natura 2000 v Jihočeském kraji

Vláda ČR schválila národní seznam lokalit soustavy Natura 2000, který za-

Evropsky významná
lokality Stropnice

vydra říční

modrásek
očkováný

Budoucnost jihočeské Natury 2000

V Jihočeském kraji navrhly nevládní organizace doplnění lokalit pro mechu srpnatku fermežovou a dvouhrotec zelený, nenápadnou rostlinu puchýřku útlou, vážku jasnoskvrnnou, motýla modráska očkovaneho a brouky páchníka hnědého a kovaříka *Limoniscus violaceus*. Pro ochranu přírodních stanovišť je podle nich nutné vyhlásit celkem 62 evropsky významných lokalit, nejčastěji

kuňka ohnivá

husa velká

zahrnujících rašeliniště, rybníky, luční porosty nebo různé typy lesů. Nevládní organizace také nesouhlasí s výrazným omezením lokality Žofínský prales – Pivonické skály a požadují její vyhlášení v původní rozloze.

Dlouho odkládané projednání a vyhlášení ptačích oblastí Českobudějovické rybníky a Dehtář se jeví jako neudržitelné. Nevládní organizace jsou přesvědčeny, že nadřazování ekonomických zájmů nad odbornými kritérii odporuje evropské legislativě.

Živočichové a rostliny, kteří jsou hlavním předmětem ochrany na evropsky významných lokalitách (EVL) Natury 2000 v Jihočeském kraji

Cévnaté rostliny
popelivka sibiřská
puchýřka útlá
střevíčník pantoflíček
hlízovec Loeselův
hořeček český

Mechorosty
dvouhrotec zelený
srpnatka fermežová

Měkkýši
vrkoč útlý
perlorodka říční
velevrub tupý

Vážky
klínatka rohatá
vážka jasnoskvrnná

Brouci
potápník *Graphoderus bilineatus*
roháč obecný
páchník hnědý
tesařík obrovský
střevlík Ménetriesův
Rhysodes sulcatus

Motýli
modrásek očkováný
modrásek bahenní
přástevník kostivalový

Kruhoústí a ryby
mihule potoční
hořavka duhová
piskoř pruhovaný
sekavec písečný
vranka obecná

Obojživelníci
čolek velký
kuňka ohnivá

Savci
vrápenec malý
netopýr velký
vydra říční
rys ostrovid

Schválené evropsky významné lokality v Jihočeském kraji

Číslo	Název
1	Bedřichovský potok
2	Blanice
3	Blanský les
4	Blatná
5	Boletice
6	Borkovická blata
7	Bošice
8	Boukal
9	Cepská pískovna a okolí
10	Čábuze
11	Červené blato
12	Čistá hora
13	Dolejší rybník
14	Fabián – Homolka
15	Háje
16	Hliníř – Ponědrážka
17	Hlubocké hráze
18	Hlubocké obory
19	Horní Malše
20	Hrbků rybník
21	Hroby
22	Chýnovská jeskyně
23	Jaroškov
24	Kladrubská hora
25	Kozlovská stráž
26	Kralovické louky
27	Kratochvíle – zámek
28	Krvavý a Kačležský rybník
29	Lom Skalka u Sepekova
30	Lomnický velký rybník
31	Lštění
32	Luží u Lovětína
33	Lužnice a Nežárka
34	Malý Bukáč
35	Malý Horusický rybník
36	Moravská Dyje
37	Nad Dvorcem
38	Nad Závírkou
39	Nadějská soustava
40	Odměny u rybníka Svět
41	Onšovice – Mlýny
42	Opolenc
43	Polná
44	Prachatice – kostel
45	Přesličkový rybník
46	Purkrabský rybník a Točnick
47	Radomilická mokřina
48	Rašeliniště Kapličky
49	Rašeliniště Radlice
50	Ruda
51	Řežabinec
52	Římov
53	Sokolí hnízdo a bažantnice
54	Stropnice
55	Svatý Kříž
56	Široké blato
57	Štěkeň
58	Štičí rybník

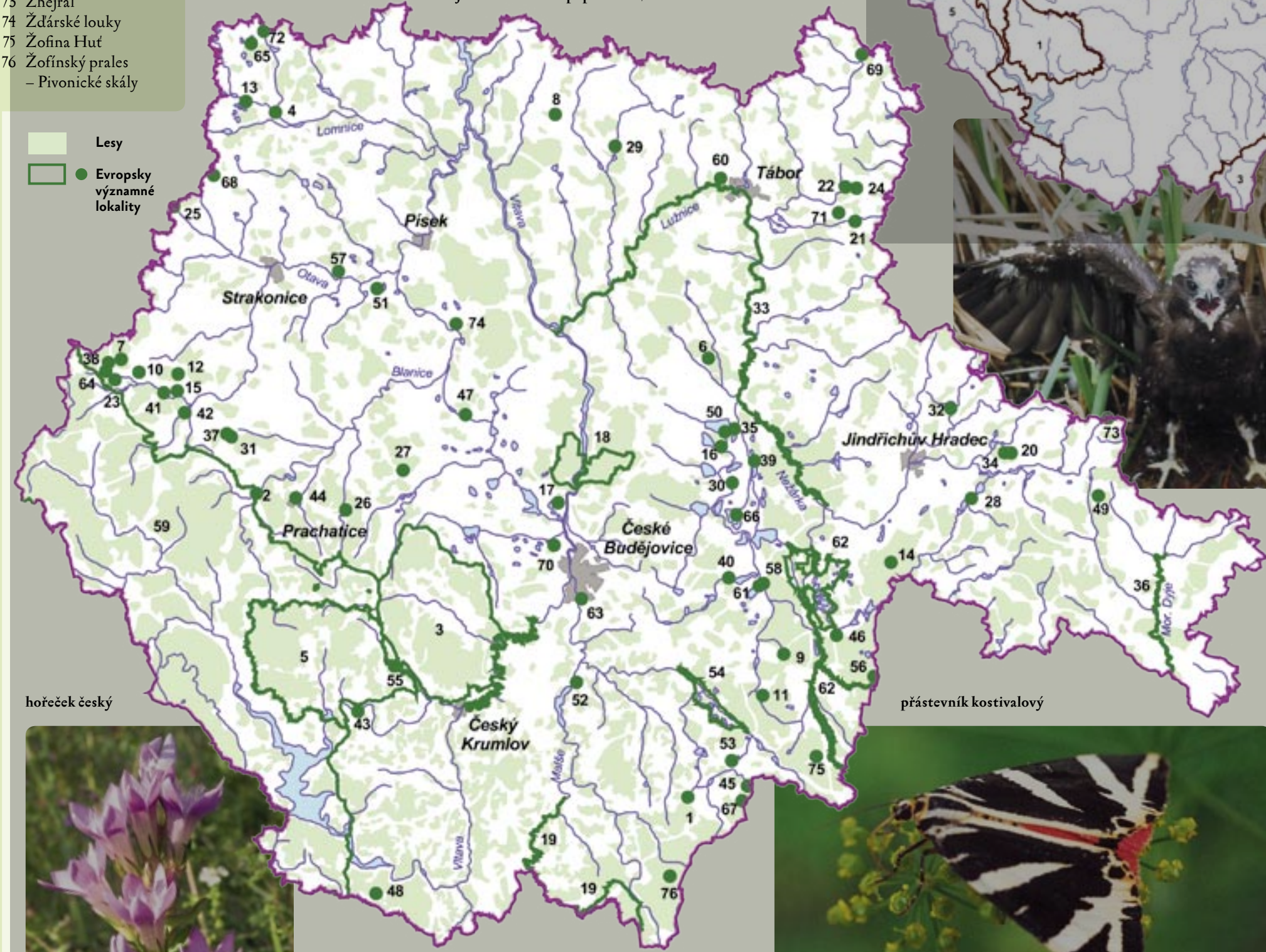
59	Šumava
60	Tábor – Zahrádka
61	Třeboň
62	Třeboňsko – střed
63	Tůně u Špačků
64	Úbislav
65	Újezdec – Planinský rybník a Kozor
66	Velký a Malý Tisý
67	Veverský potok
68	Věžiště
69	Vlašimská Blanice
70	Vrbenské rybníky
71	Záhostice – potok
72	Závišínský potok
73	Zhejral
74	Ždárské louky
75	Žofina Huť
76	Žofínský prales – Pivonické skály

vážka jasnokvrnná popelivka sibiřská

— Ptačí oblasti
 - - - Navržené ptačí oblasti

Lesy
 ● Evropsky významné lokality

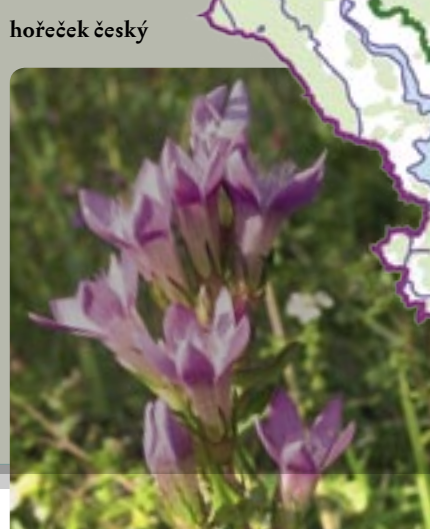
moták pochop

Vyhlášené ptačí oblasti

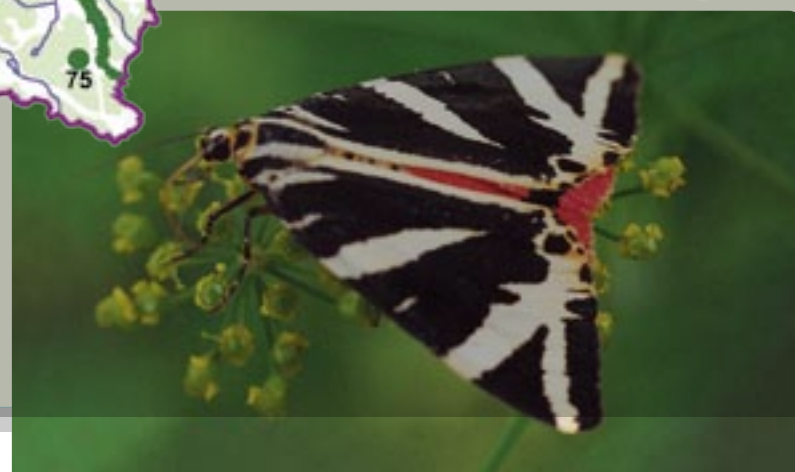
Číslo	Název
1	Boletice
2	Hlubocké obory
3	Novohradské obory
4	Řežabinec
5	Šumava
6	Třeboňsko
7	Údolí Otavy a Vltavy

Navržené ptačí oblasti

Číslo	Název
8	Českobudějovické rybníky
9	Dehtář

hořeček český

prástevník kostivalový

Ptáci, kteří jsou hlavním předmětem ochrany ptačích oblastí Nature 2000 v Jihočeském kraji

čáp černý	rybák obecný
kvakoš noční	kulíšek nejmenší
volavka bílá	sýc rousný
husa velká	výr velký
kopřivka obecná	lelek lesní
lžičák pestrý	ledňáček říční
moták pochop	datel černý
orel mořský	datlík tříprstý
včelojed lesní	strakapoud prostřední
jeřábek lesní	žluna šedá
tetřev hlušec	lejskek bělokrký
tetřívka obecná	skřivan lesní
chrástal polní	slavík modráček

Příležitost pro ochranu přírody

Území soustavy Natura 2000 se vyhláší výhradně podle vědeckých kritérií. Podrobné celostátní mapování určilo, které lokality jsou pro ochranu přírody nejcennější. Natura 2000 se z velké části překrývá s již chráněnými územími. Díky mapování se však podařilo podchytit i některé dosud nechráněné plochy.

Příležitost pro turistický ruch

Zařazení do soustavy Natura 2000 potvrzuje výjimečnost lokality. Zachovalá příroda láká do těchto území stále více turistů. Právě měkká turistika zaměřená na poznávání přírodních krás a pozorování zajímavých druhů živočichů a rostlin získává v Evropě stále větší popularitu.

Příležitost pro zvýšení zaměstnanosti

Území soustavy Natura 2000 tvoří součást kulturní krajiny. Pro zachování chráněných druhů a přírodních stanovišť

je často nezbytné šetrné hospodaření v krajině, na které lze získat dotace z evropských fondů i státního rozpočtu. Další pracovní příležitosti přináší rozvoj služeb a cestovního ruchu nebo podpora lokálních produktů.

Příležitost pro vlastníky pozemků

Na většině lokalit Natury 2000 mohou vlastníci pozemků hospodařit i nadále stejným způsobem a navíc požádat o finanční podporu. Pokud bude nutné hospodaření jakýmkoli způsobem omezit, dostanou majitelé pozemků za vzniklou újmu kompenzace.

Příležitost pro výchovu a vzdělávání

Soustava Natura 2000 zahrnuje nejdůležitější a nejkrásnější místa evropského přírodního dědictví. Pro děti i dospělé se tak může stát jedinečným zdrojem poznání a posílit jejich pouto ke krajině, ve které žijí. Koncept Natury 2000 klade velký důraz na zapojení místních obyvatel do ochrany přírodních i kulturních hodnot.

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

je jihočeské občanské sdružení, které se zabývá ochranou životního prostředí. Od svého vzniku v roce 1991 se podílí na péči o NPR Brouskův mlýn. Účastní se správních řízení a oponuje projektům, které by mohly poškodit jihočeskou přírodu. Věnuje se ochraně cenných pískoven a jiných lokalit. Prosazuje trvale udržitelnou energetiku s důrazem na obnovitelné zdroje. Je členem Sítě ekologických poradců ČR (STEP) a Krajské sítě environmentálních center v jižních Čechách (KRASEC). Více informací získáte na www.calla.cz nebo na telefonu +420 387 311 381.

© Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, České Budějovice 2006

Autoři textu: Klára Řehouňková, Jiří Řehounek • Odborné podklady: Koalice pro Naturu 2000, © AOPK ČR, 2005 • Autoři fotografií: Jan Řehounek, Jiří Řehounek, Jan Ševčík, Alena Vydrová, Archiv Českého nadačního fondu pro včedru • Mapové podklady: © AOPK ČR, 2005 • Příprava do tisku: Klára Řehouňková • Grafická úprava a sazba: Lenka Pužmanová • Tisk: Tiskárna PROTISK, s. r. o., České Budějovice • Náklad: 3000 ks • Vydání brožury finančně podpořila Evropská unie – program Transition Facility. EU není zodpovědná za uvedené informace ani za jejich použití.

